

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

VOORZITTER VAN DE VIIe KAMER

A R R E S T

**nr. 224.963 van 3 oktober 2013
in de zaak A. 209.170/VII-38.844.**

In zake : 1. Ria FOCQUAERT
 2. Peter MASSCHELEIN
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaat Bram Vandromme
 kantoor houdend te 8500 Kortrijk
 Walle 113
 bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen :

het VLAAMSE GEWEST, vertegenwoordigd door
de Vlaamse regering
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Steve Ronse en Gilles Dewulf
kantoor houdend te 8500 Kortrijk
President Kennedypark 6, bus 24
bij wie woonplaats wordt gekozen

Tussenkomen de partij :
de BVBA MARIJO
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Jeroen De Coninck
kantoor houdend te 2018 Antwerpen
Mechelsesteenweg 120
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

1. De vordering, ingesteld op 15 juni 2013, strekt tot de schorsing van de tenuitvoerlegging van het besluit van de Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur van 17 april 2013 waarbij het beroep ingesteld tegen de beslissing van de deputatie van de provincie West-Vlaanderen van 4 oktober 2012, houdende het verlenen van de milieuvergunning aan de BVBA Marijo voor het

veranderen van een varkenshouderij, gelegen aan de Waterstraat 6 te Langemark-Poelkapelle, en het verlenen op proef aan diezelfde exploitant van een vergunning voor een zogenaamde "Organic Rankine Cyclus" (hierna : ORC), gedeeltelijk gegrond wordt verklaard, de beroepen beslissing wordt gewijzigd, de vergunning voor de ORC wordt geweigerd en de vergunning voor het veranderen van de varkenshouderij wordt verleend, zij het mits aanpassing van de bijzondere exploitatievoorwaarden.

II. Verloop van de rechtspleging

2. De verwerende partij heeft een nota ingediend.

Auditeur Dieter Decock heeft een verslag opgesteld.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 26 september 2013.

Staatsraad Eric Brewaeys heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Bram Vandromme, die verschijnt voor de verzoekende partijen, advocaat Gilles Dewulf, die verschijnt voor de verwerende partij, en advocaat Jeroen De Coninck, die verschijnt voor de tussenkomende partij, zijn gehoord.

Auditeur Dieter Decock heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Tussenkoms

3. Met een op 3 juli 2013 ter post aangetekend verzoekschrift vraagt de BVBA Marijo om in het geding te mogen tussenkomen.

Er is grond om dat verzoek in te willigen, wat betreft het administratief kort geding.

IV. Feiten

4. De tussenkomende partij baat aan de Waterstraat 6 te Langemark-Poelkapelle een varkensbedrijf uit. Met het oog op de uitbreiding van haar inrichting met, in hoofdzaak, een co-vergistingsinstallatie en een warmtekrachtkoppeling, functionerend op basis van een zogenaamd "ORC", dient zij op 31 mei 2012 een aanvraag in strekkende tot wijziging van haar lopende milieuvergunning.

5. Op 4 oktober 2012 verleent de deputatie van de provincie West-Vlaanderen een definitieve vergunning voor de mestverwerkingsinstallatie en een proefvergunning voor de ORC.

6. De verzoekende partijen tekenen daartegen administratief beroep aan.

7. In het kader van de administratieve beroepsprocedure verleent de afdeling Gebieden en Projecten een voorwaardelijk gunstig advies, brengen de afdeling Toezicht Volksgezondheid, de Vlaamse Milieumaatschappij, de afdeling Operationeel Waterbeheer en de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij een gunstig advies uit. Het advies van de coördinator Erfgoedbeheer luidt ongunstig en de adviezen van de afdeling Milieuvergunningen en de Gewestelijke Milieuvergunningscommissie zijn deels gunstig en deels ongunstig.

8. Op 17 april 2013 verklaart de bevoegde Vlaamse minister het beroep gedeeltelijk gegrond in die zin dat de vergunning voor de mestverwerkingsinstallatie, mits aanpassing van de bijzondere exploitatievoorwaarden, wordt verleend, doch de vergunning voor de ORC wordt geweigerd.

Dit is het bestreden besluit, waarvan de voor deze vordering relevante motieven als volgt luiden :

"Overwegende dat de vergistingsinstallatie een capaciteit van 55.000 ton per jaar heeft voor de verwerking van mest, gewassen (hoofdzakelijk maïs), landbouwgerelateerde stromen en organisch biologische afvalstoffen (OBA); dat het meer bepaald gemiddeld 30.000 ton mest, maximaal 25.000 ton gewassen en landbouwgerelateerde producten en maximaal 8.000 ton organische biologische afvalstoffen (OBA) betreft dat jaarlijks vergist zal worden; dat jaarlijks 2.500 ton mest en 3.000 ton maïs van het eigen bedrijf zal komen; dat de overige inputstromen afkomstig zijn van derden;

Overwegende dat de bedrijfseigen mest wordt opgeslagen in de buffer ruwe mest (1.300 m³); dat externe vloeibare mest eveneens in deze buffer wordt opgeslagen; dat externe vaste mest wordt opgeslagen in de sleufsilos (500 m³ in de loods; dat de energiegewassen (hoofdzakelijk ingekuilde maïs) buiten worden opgeslagen in 3 sleufsilos (totaal 35.000 m³); dat de vaste OBA in een sleufsilos (500 m³) in de loods worden opgeslagen; dat er geen vloeibare OBA op het bedrijf worden opgeslagen of verwerkt;

Overwegende dat de vaste inputstromen via doseerbakken in de vergister worden gebracht; dat de ruwe vloeibare mest vanuit de mestbuffer in de vergister wordt gepompt; dat de vergisting gebeurt in de hoofdvergister (4.000 m³) en in de navergister (1.100 m³); dat het geproduceerde biogas wordt gebufferd in een biogasbuffer boven de hoofdvergister (1.500 m³ buffervolume);

Overwegende dat de uitgegiste biomassa (digestaat) met behulp van een centrifuge wordt gescheiden in een dikke fractie (15 %) en een dunne fractie (85 %); dat de dikke fractie, in afwachting van de afvoer, tijdelijk wordt opgeslagen in de loods; dat de dunne fractie eerst in het denitrificatiebekken van de biologische zuivering en nadien in het nitrificatiebekken terecht komt; dat het effluent van de biologische zuivering wordt gescheiden in een centrifuge; dat het afgescheiden slib bij de dikke fractie van het digestaat wordt gevoegd; dat de vloeibare restfractie van het effluent vervolgens in een lagune (19.500 m³) wordt gebracht waar het effluent door verdamping wordt geconcentreerd; dat het effluent wordt uitgereden conform het Mestdecreet;

Overwegende dat de onderstaande luchtstromen worden behandeld in een biobed:

- afgezogen lucht buffers ruwe mest en dunne fractie;

- afgezogen lucht centrifuges;
- afgezogen lucht doseervijzel;
- puntafzuigingen loods opslag afvalstoffen en vaste mest;

dat de exploitant een wijziging van de sectorale voorwaarden vraagt conform de bepalingen van artikel 5.28.3.4.1, §1, 4°, van titel II van het VLAREM dat stelt dat de afgezogen ventilatielucht moet behandeld worden door middel van filtratie over een biobed en zure wassers, dat elke alternatieve methode met een gelijkwaardig of beter rendement om ammoniakemissie en hinder te voorkomen in de milieuvergunning kan worden toegelaten; dat er geen zure wassers worden voorzien, maar dat de lucht wordt voorbevochtigd en ontdaan van zure componenten (bv. waterstofsulfide) door neutralisatie in een lavafilter; dat uit studies bij gelijkaardige installaties blijkt dat door gebruik te maken van de voorgestelde luchtzuivering (lavafilter en biobed) het niet nodig is om een zure wasser te plaatsen;

Overwegende dat de exploitant een wijziging van de sectorale voorwaarden van titel II van het VLAREM vraagt conform de bepalingen van artikel 5.28.3.4.1, §1, 3° (overkapping van het nitrificatie- en denitrificatiebekken en de effluentlagune); dat in het nitrificatie- en denitrificatiebekken de geurcomponenten worden afgebroken; dat uit studies bij gelijkaardige installaties blijkt dat de geuremissies van het nitrificatie-, het denitrificatiebekken en de effluentlagune verwaarloosbaar zijn; dat het bestreden besluit dan ook stelt dat er kan worden afgeweken van de verplichting tot afdekken van het nitrificatie- en denitrificatiebekken en de effluentlagune;

Overwegende dat het bestreden besluit als bijzondere voorwaarde oplegt dat er maximaal met gesloten poorten moet gewerkt worden; dat uit studies bij gelijkaardige installaties blijkt dat de geurconcentratie van de ruimtelucht in de loods beperkt blijft doordat er ter hoogte van de meest geurkritische punten in de loods (centrifuges, doseervijzel, opslag afvalstoffen en vaste mest) afzuigingen zijn die afgeleid worden naar de luchtbehandelingsinstallatie;

Overwegende dat een goede opvolging van de werking van de luchtbehandelingsinstallatie zeer belangrijk is; dat het bestreden besluit als bijzondere voorwaarde heeft opgelegd dat de exploitant zich voor de bestrijding van geurhinder moet laten begeleiden door een erkend deskundige lucht en dit zowel voor de start van de werkzaamheden, tijdens de bouwwerken als bij de opstart; dat de deskundige onder meer een checklist moet opstellen met mogelijke problemen en remediërende maatregelen; dat verder als bijzondere voorwaarde werd opgelegd dat er maximaal met gesloten poorten moet gewerkt worden;

Overwegende dat het risico op geurhinder, mits navolging van de opgelegde bijzondere voorwaarden en uitvoering van de voorgestelde maatregelen uit het aanvraagdossier, tot een aanvaardbaar niveau kan worden beperkt".

V. Ontvankelijkheid

Standpunt van de tussenkomende partij

9. De tussenkomende partij betwist het belang van de tweede verzoeker. Zij stelt dat zijn woning is gelegen op 574 meter van de toekomstige biogasinstallatie. Zij betoogt dat hij van hieruit geen rechtstreeks zicht heeft op de betwiste installatie. Gelet op de ruime afstand kan de tweede verzoeker, zo meent de tussenkomende partij, geen hinder ondervinden.

Beoordeling

10. Aangezien de bestreden milieuvergunning de uitbreiding van een hinderlijke inrichting van klasse 1 betreft, zijnde dat type van inrichting dat door de decreetgever als meest hinderlijk wordt beschouwd, lijdt het geen twijfel dat de exploitatie van de vergunde inrichting merkbare gevolgen kan hebben in de woonomgeving van de tweede verzoeker. Zo wordt bijvoorbeeld in het bestreden besluit zelf uitvoerig stil gestaan bij de problematiek van de geurhinder. De bewering van de tussenkomende partij dat deze geurhinder onbestaande zou zijn raakt de gegrondheid van de vordering.

De tweede verzoeker beschikt op het eerste gezicht wel degelijk over het rechtens vereiste belang bij zijn vordering.

VI. Grondvoorwaarden voor de vordering tot schorsing

11. Luidens artikel 17, § 2, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, kan slechts tot de schorsing van de tenuitvoerlegging worden besloten onder de dubbele voorwaarde dat ernstige middelen worden aangevoerd die de vernietiging van de bestreden beslissing kunnen verantwoorden en dat de onmiddellijke tenuitvoerlegging van de akte of het reglement een moeilijk te herstellen en ernstig nadeel kan berokkenen.

VII. Ernstig middel

Derde middel, eerste onderdeel

Standpunt van de partijen

12. In hun derde middel voeren de verzoekende partijen de schending aan van artikel 20 van het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning (hierna : milieuvergunningsdecreet), artikel 30bis, § 1, eerste lid, van het besluit van de Vlaamse regering van 6 februari 1991 houdende vaststelling van het Vlaams reglement betreffende de milieuvergunning (hierna : Vlarem I), artikel 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen (hierna : motiveringswet), de materiële motiveringsplicht en het zorgvuldigheidsbeginsel.

In een eerste middelonderdeel hekelen de verzoekende partijen dat in het bestreden besluit bij bijzondere exploitatievoorwaarde wordt opgedragen dat door een deskundige een "checklist" wordt opgesteld betreffende mogelijke geurproblemen en remediërende maatregelen. Aldus bestaat er onzekerheid over de geurhinder. Evenwel kan het geuronderzoek niet worden doorgeschoven naar een later ogenblik. Evenmin kan de kwestieuze exploitatievoorwaarde dienen ter remediëring van de vastgestelde onzekerheid.

13. De verwerende partij repliceert dat de geviseerde voorwaarde slechts betrekking heeft op de luchtbehandelingsinstallatie die de ruimtelucht van de op te richten loods behandelt. Aangaande de overige componenten van de mestverwerkingsinstallatie wordt in het bestreden besluit evenwel vastgesteld dat er geen geurhinder zal ontstaan. De genoemde ruimtelucht zal bovendien niet leiden tot een overmatige geurconcentratie, met name blijkt uit het bestreden besluit dat deze hoe dan ook beperkt zal blijven. Waar voorts de goede werking van de luchtbehandelingsinstallatie van kortbij moet worden opgevolgd, wordt

hiermee geenszins bedoeld dat het geurklimaat op en rond het bedrijf in kaart zou moeten worden gebracht. Zulks is, volgens de verwerende partij, louter een uiting van de op haar wegende zorgvuldigheids- en voorzorgsplicht.

14. Met verwijzing naar de in haar repliek betreffende het moeilijk te herstellen ernstig nadeel aangehaalde gunstige adviezen en het zorgvuldig onderzoek van de overheid, zet de tussenkomende partij uiteen dat er geen onduidelijkheid bestaat omtrent de geurproblematiek, en dat de vergunningverlenende overheid enkel een bijkomende garantie heeft willen verlenen. De tussenkomende partij refereert in dit verband aan een aantal arresten van de Raad van State.

Beoordeling

15. Luidens artikel 30bis, § 1, eerste lid, van Vlarem I kan de overheid een vergunning verlenen wanneer deze voorwaarden bevat welke garanderen dat de inrichting voldoet aan de eisen die door dit reglement en het besluit van de Vlaamse regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne (hierna : Vlarem II) zijn gesteld doch wordt de vergunning geweigerd wanneer dat niet het geval is. Artikel 3 van de motiveringswet verplicht de overheid er toe, in de akte de juridische en feitelijke overwegingen op te nemen, die aan de beslissing ten grondslag liggen en dit op een afdoende wijze.

De vergunningverlenende overheid heeft tot taak om, bij de beoordeling van een milieuvergunningsaanvraag, rekening houdend met alle concrete gegevens van de zaak en de erbij betrokken uiteenlopende belangen, de hinder en de risico's voor de mens en het leefmilieu te onderzoeken en de passende eindconclusies te trekken. Die beoordelingsbevoegdheid impliceert onder meer dat de vergunningverlenende overheid moet onderzoeken of de ongemakken, inherent aan de voorgenomen exploitatie, de perken van de normale hinder niet te buiten gaan. Daarbij moet de overheid, wil zij zorgvuldig handelen, uitgaan van gegevens

die op het ogenblik van de beslissing over de vergunningsaanvraag een voldoende hoge graad van zekerheid vertonen. Aangezien de leefmilieuregelgeving in de eerste plaats is ingesteld ter bescherming van de mens en het leefmilieu, kan immers niet worden aanvaard dat een vergunning wordt verleend zonder een voldoende, voorafgaandelijk, inzicht in de milieueffecten en de beheersing ervan.

Die beoordeling in concreto blijkt prima facie niet uit het bestreden besluit. Te dezen wordt in het bestreden besluit immers, met betrekking tot de mogelijke geurhinder die de exploitatie van de bestreden inrichting met zich mee zou brengen, vooreerst uitdrukkelijk gesteld dat "een goede opvolging van de werking van de luchtbehandelingsinstallatie zeer belangrijk" is. Meer in het bijzonder wordt bij bijzondere exploitatievoorwaarde opgelegd dat een erkend deskundige lucht, "zowel voor de start van de werkzaamheden, tijdens de bouwwerken als bij de opstart", "onder meer een checklist moet opstellen met mogelijke problemen en remediërende maatregelen".

Hieruit kan op het eerste gezicht worden afgeleid dat de geurconcentratie van de ruimtelucht in de loods van wezenlijk belang is voor de beoordeling van de geurhinder. Het verweer van de overheid dat de overige componenten van de mestverwerkingsinstallatie geen geurhinder veroorzaken, lijkt voor de beoordeling van de kwestieuze bijzondere voorwaarde bijgevolg irrelevant.

De opgelegde studie lijkt er toe te strekken uit te maken of de geurhinder al dan niet binnen de grenzen van het aanvaardbare zal vallen. Dit wijst op het eerste gezicht op de onzekerheid in hoofde van de vergunningverlenende overheid bij de beoordeling van de geurhinder die de bestreden inrichting veroorzaakt. Hoewel de verwerende partij, zoals de tussenkomen partij opwerpt, over een discretionaire bevoegdheid beschikt waar het er op aankomt al dan niet gebruik te maken van de decretale mogelijkheid om bijzondere exploitatievoorwaarden op te leggen, kunnen deze niet dienen om tegemoet te komen aan de twijfels of onduidelijkheden die een vergunningsdossier oproept. De

beoordeling van de aanvaardbaarheid van de geurhinder dient immers te gebeuren op het ogenblik dat de vergunningverlenende overheid haar beslissing neemt. Zij mag niet worden uitgesteld tot achteraf, zoals dit te dezen het geval blijkt te zijn.

Het loutere feit dat in het bestreden besluit wordt gesteld dat de geurstudie dient ter "opvolging van de werking van de luchtbehandelingsinstallatie", doet hier op het eerste gezicht geen afbreuk aan. Immers wordt deze overweging tegengesproken door de opdracht aan de deskundige om mogelijke problemen op te lijsten en remediërende maatregelen voor te stellen.

Het eerste onderdeel van het derde middel is ernstig.

VIII. Moeilijk te herstellen ernstig nadeel

Standpunt van de partijen

16. De verzoekende partijen zetten daarover het volgende uiteen :

"12. Ten tweede zullen verzoekende partijen ook rechtstreekse en persoonlijke hinder ondervinden als de exploitatie er komt.

Door de exploitatie zal immers niet alleen een ernstig(e) visueel nadeel gekoppeld zijn, dewelke uiteraard tevens bij de stedenbouwkundige vergunning zal worden beoordeeld, maar eveneens bijzonder ernstige hinder uit te exploitatie zelf.

Immers, verzoekende partijen zullen door de exploitatie lawaaihinder ervaren en ook de mobiliteitsimpact van de exploitatie zal groot zijn. Dit alles klemmt des te meer nu in voorliggend dossier het mobiliteitsonderzoek nauwelijks onderzocht werd (zie verder).

Zie bijvoorbeeld het advies van de Afdeling Gebieden en Projecten Ruimte Vlaanderen (...):

'Een belangrijk discussiepunt blijft de ontsluiting van de site. Deze gebeurt nu via smalle landbouwwegen.'

Vervolgens volgt ook geurhinder uit de exploitatie. Dit wordt ten andere ook bevestigd in het advies van het Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid (...): 'in theorie kan er geur ontstaan door het lossen van de te verwerken materialen, de opslag van de materialen en de verwerking van het digestaat. Geurhinder zou aanleiding kunnen geven tot een hindergevoel bij de

omwonenden (onbehagen en onrust, en een lagere appreciatie van de woonomgeving). Ernstige geurhinder kan leiden tot algemene daling van het welzijn, hoofdpijn, misselijkheid, verstoring van slaap en verlies van eetlust.'

Bovendien vrezen verzoekende partijen ook - terecht - dat hun veiligheid in gevaar is. Er werd - in lijn met het gebrekkig onderzoek in haar totaliteit - geen veiligheidsonderzoek gevoerd in het kader van de aanvraag of het beoordelen ervan.

Hoewel dan niet meer relevant bij huidig bestreden beslissing wegens het devolutief karakter van het beroep kan wel verwezen worden naar de overweging in eerste aanleg door de deputatie waarbij - laconiek - wordt gesteld dat in analoge dossiers met een gelijkaardige biogasopslag een veiligheidsstudie, opgesteld door een VR- deskundige, wordt gevoegd. Hier dus klaarblijkelijk niet. Hier moeten verzoekende partijen het stellen met een 'veiligheidsfiche' (sic).

De vrees voor onveiligheid van verzoekende partijen is dan ook aannemelijk.

(...)

51. Enerzijds zijn de nadelen ernstig.

Verzoekende partijen hernemen integraal hetgeen zij tevens bij hun belang (randnummers 11 tot en met 13) hebben uiteengezet. Ze zijn immers - mede op basis van het aangewende kaartmateriaal dat voldoende duidelijk en concreet is - vlakbij de geplande exploitatie gelegen.

(...)

Gelet op hun ligging is het onmiskenbaar aannemelijk dat het leef- en woonklimaat van verzoekende partijen ernstig zal worden aangetast door de vergunde activiteiten, inzonderheid door de concrete omstandigheden van het dossier.

De mobiliteitshinder zal ernstig zijn. Verzoekende partijen - en al zeker eerste verzoekende partij indien de bijzondere voorwaarde aangaande de aan- en afvoerroute zou kunnen worden nagekomen (quod non) - zijn gelegen langs de smalle wegen die naar de exploitatie moeten leiden. Dit zal voor mobiliteitsproblemen zorgen en extra verkeersdruk dewelke op heden - althans niet correct - in te schatten valt. Verzoekende partijen verwijzen ook expliciet naar het fotomateriaal in bijlage bij hun beroepschrift bij verwerende partij (...). Daaruit blijken immers de problematische omstandigheden naar ontsluiting van de exploitatie: plaats van aansluiting op de Brugseweg, de beperkte breedte van de wegen, het gebrek aan uitwijkstroken op de aan- en afvoerroutes en de bedenkelijke huidige staat van de wegen. Ook het College verwees, in eerst aanleg, reeds op de problemen met de landbouwwegen (...).

De bijkomende mobiliteitsdruk van vrachtwagens zal tevens lawaaihinder veroorzaken. Ook de lawaaihinder - die voortvloeit uit de exploitatie zelf - werd bij het beoordelen van de aanvraag nauwelijks onderzocht.

Ook de geurhinder zal een ernstig nadeel vormen. Vooral tweede verzoekende partij lijkt in de meest voorkomende windrichting te liggen. Ook hier zorgen de onzekerheden in het dossier - nu nog moet worden nagegaan welke de problemen zijn inzake geurhinder en hoe deze kunnen worden geredigeerd (zie bijzondere voorwaarde nr. 2 van de bestreden beslissing) - dat het nadeel ernstig is.

Meer zelfs, uit onderzoek blijkt dat de inrichting niet beantwoordt aan de best beschikbare technieken (BBT) voor dergelijke installaties.

Op onderstaande link op www.emis.vito.be staat een BBT-studie die de toegepaste technieken en milieuaspecten van vergistingsinstallaties beschrijft waarin mest en/of energiegewassen en/of organisch-biologische afvalstromen worden omgezet in biogas en digestaat. Ze brengt de stand van zaken betreffende (mest)covergisting in Vlaanderen (o.a. inputstromen, locatie en digestaatbehandelingstechnieken) in kaart en maakt een selectie van de Beste Beschikbare Technieken ter voorkoming en/of beperking van water- en energieverbruik, afval en nevenstromen, hinder door geluid en trillingen, emissies naar water en lucht (o.a. ammoniak, methaan, geur en stof), explosierisico's en ter verbetering van de veiligheid (bv. opslag zwavelzuur).

http://www.emis.vito.be/sites/default/files/pages/1142/2012/vito_BBT_covergisting_instal_bookmarks_zonder_cover.pdf

Uit een vergelijk tussen deze studie en de aanvraag/vergunning blijkt dat de volgende zaken in het dossier ontbreken om de hinder te beperken:

- Het gebruik van automatische en snelsluitende poorten;
- Het bijhouden van een logboek met pH's en temperatuur biofilter;
- Het voorzien van een fakkelinstallatie zodat bij (uitval) of onderhoud aan motoren geen geurhinder is;

Bovendien is ook het gebrek aan onderzoek naar de veiligheid van de exploitatie een ernstig nadeel. Immers, het is aannemelijk dat de verandering en uitbreiding van de exploitatie een verhoging van het risico van brand, ontploffing en zware milieuhinder teweeg kan brengen. Een en ander werd alvast niet grondig onderzocht.

Maar er is meer. Hoewel de bestreden beslissing al niet uitblinkt in haar bijzondere voorwaarden om de hinder voor omwonenden tot een aanvaardbaar niveau te herleiden, wordt dan ook nog eens een afwijking toegestaan op artikel 5.2;1.5 §5 Vlarem II. Er is geen sprake van een afdoende en toereikende buffer voor de hinder die voortvloeit uit het exploiteren zelf.

Uw Raad zal - overigens in samenloop met de beoordeling van het derde middel van verzoekende partij - zoals steeds ook de inhoud en wijze van de bijzondere vergunningsvoorwaarden meenemen in de beoordeling van de risico's op hinder. Aangezien deze in concreto volstrekt gebrekkig zijn, zorgt dat ervoor dat de nadelen van verzoekende partijen wel degelijk ernstig zijn.

Immers, T. DE WAELE stelt het zo: 'Indien een inrichting omgekeerd geniet van eerder soepele exploitatievoorwaarden, is het logisch dat de Raad van State de deur van de schorsingsvoorwaarde van het moeilijk te herstellen ernstige nadeel ruimer openzet.'

De concrete omstandigheden van huidig dossier maken deze nadelen zodoende des te ernstiger, nu uit het eerste middel blijkt dat deze nadelen (zoals de mobiliteit en de geurhinder) niet (afdoende) werden onderzocht en bovendien uit het derde middel blijkt dat de geformuleerde bijzondere voorwaarden ter zake niet dienend zijn en zodoende de nadelen onmogelijk kunnen verzachten.

52. Anderzijds zijn deze nadelen ook moeilijk te herstellen. Het uitblijven van een schorsing van de bestreden beslissing zal bij realisatie van de exploitatie de onaanvaardbare hinder voor verzoekende partijen onherstelbaar

genereren. De nadelen zijn tevens uit hun aard moeilijk te herstellen.

Bovendien zijn de belangen van de partijen in het geding beter gediend met een schorsing dan met een latere vernietiging van een vergunning die ondertussen ten uitvoer is gelegd, wat het risico op onomkeerbare omstandigheden ernstig - en onnodig - vergroot.

In hoofde van beide verzoekende partijen geldt ten andere de omstandigheid dat in casu de milieuvergunning van rechtswege tijdelijk opgeschort blijft tot op het ogenblik dat de corresponderende stedenbouwkundige vergunning definitief verleend is, niet impliceert dat de milieuvergunning zonder rechtsgevolgen blijft en niet voor schorsing door Uw Raad vatbaar zou zijn.

53. Verzoekende partijen brengen voldoende concrete en feitelijke gegevens als bewijs dat zij in deze omstandigheden wel degelijk over een MTHEN beschikken".

17. De verwerende partij repliceert dat de uiteenzetting van het moeilijk te herstellen ernstig nadeel op concreet onderbouwde wijze dient te geschieden. Bovendien is de verwerende partij van mening dat bewoners van agrarische gebieden een verhoogde tolerantiedrempel in acht moeten nemen ten aanzien van zone-eigen agrarische activiteiten. Tevens moet er worden rekening gehouden met het feit dat zich in de onmiddellijke omgeving reeds een aantal landbouwinrichtingen bevinden, en dat deze ook hinder genereren. En ook de heden reeds bestaande exploitatie van de tussenkomende partij moet bij de beoordeling van het moeilijk te herstellen ernstig nadeel in rekening worden gebracht. Ten slotte wijst de verwerende partij er nog op dat de verzoekende partijen de afstanden tussen hun respectieve woningen en de betrokken exploitatie onderschatten.

Waar de verwerende partij vervolgens meer concreet ingaat op de diverse hinderaspecten, stelt zij dat visuele hinder niet voortvloeit uit de milieuvergunning, doch louter uit de stedenbouwkundige vergunning. Overigens is deze niet zo groot als de verzoekende partijen laten uitschijnen. De beweerde mobiliteitshinder wordt dan weer met geen enkel stavingsstuk onderbouwd. Hetzelfde geldt voor wat het veiligheidsrisico, de lawaaihinder en de geurhinder betreft. Betreffende dit laatste aspect, wijst de verwerende partij op het bestaan van een volwaardig groenscherm. Bovendien wordt eventuele geurhinder in hoofde

van de tweede verzoeker "in eerste orde veroorzaakt (...) door het tegenover zijn eigendom liggende operationele varkenshouderij". Het betoog van de verzoekende partijen betreffende de toepassing van de Beste Beschikbare Technieken (hierna : BBT) mist dan weer juridische grondslag. Van een economische waardevermindering is, zo besluit de verwerende partij, evenmin sprake.

18. Met verwijzing naar diverse gunstige adviezen en het zorgvuldig onderzoek van de overheid, zet de tussenkomenende partij uiteen dat er geen onduidelijkheid bestaat omtrent de lawaai- en geurproblematiek, en dat de vergunningverlenende overheid enkel een bijkomende garantie heeft willen verlenen. De tussenkomenende partij refereert in dit verband aan een aantal arresten van de Raad van State.

Wat de kritiek betreffende de BBT betreft, stelt de tussenkomenende partij dat het afdoende is om maximaal met gesloten poorten te werken, dat er een fakkel aanwezig is, dat er een logboek wordt bijgehouden en dat de pH-waarden worden opgevolgd. Bovendien moet rekening worden gehouden met het feit dat "voor de dichtst gelegen woning de overheersende windrichting volledig in de tegengestelde richting staat", alsmede met het feit dat de tussenkomenende partij zich voor de biogasinstallatie laat begeleiden door professionele bedrijven die beschikken over de nodige kennis van zaken.

Ook aangaande de mobiliteitshinder wijst de tussenkomenende partij op de doorheen het administratief besluitvormingsproces uitgebrachte adviezen. Voorts merkt zij op dat de omliggende wegen ook thans reeds door veel landbouwvoertuigen worden benut. Overigens zal het verkeer niet langs de woning van de tweede verzoeker passeren, en is de eerste verzoekster overdag niet thuis.

Betreffende de veiligheid stelt de tussenkomen de partij dat het niet is omdat er geen absolute garanties zijn dat er zich geen calamiteiten voordoen, dat er dienaangaand een ernstig risico zou bestaan.

Eventuele visuele hinder vloeit, zo meent de tussenkomen de partij dan weer, louter voort uit de stedenbouwkundige vergunning. In dit verband moet overigens rekening worden gehouden met de correcte afstanden tussen de woningen van de verzoekende partijen en de bestreden exploitatie alsmede met het feit dat de verzoekende partijen een hogere tolerantie aan de dag moeten leggen ten aanzien van de normale hinder die voortvloeit uit activiteiten in agrarisch gebied.

Ten slotte doet de tussenkomen de partij nog gelden dat de milieuvergunning op heden reeds is geschorst doordat er nog geen definitieve stedenbouwkundige vergunning voorhanden is, hetgeen de vraag doet rijzen welk belang de verzoekende partijen hebben bij hun vordering tot schorsing.

Beoordeling

19. De door de verzoekende partijen gegeven uiteenzetting van het moeilijk te herstellen ernstig nadeel overtuigt.

Dat er thans reeds een bestaande exploitatie wordt uitgebaat, doet aan deze vaststelling niets af, vermits te dezen niet alleen een hernieuwing van de vergunning is gevraagd, maar ook een uitbreiding. De beoordeling van de geurhinder van de bestreden inrichting staat voorts los van het feit dat er zich in de omgeving ook nog andere landbouwbedrijven bevinden.

Waar met de verwerende en de tussenkomen de partij kan worden aangenomen dat van iemand die er wetens en willens voor opteert zich in een agrarische zone te vestigen, mag worden verwacht dat hij een grotere tolerantie aan de dag legt voor de normale hinder die verwacht mag worden van de in de zone gevestigde of daar te verwachten bedrijven, geldt zulks nog niet voor de ernstige

hinder die de grenzen van het wettelijk toelaatbare overschrijdt.

20. Het is, ten slotte, niet omdat de bestreden milieuvergunning in afwachting van het verkrijgen van de vereiste stedenbouwkundige vergunning voorlopig nog geschorst is, dat zulks de Raad van State zou verhinderen thans reeds de schorsing te bevelen van deze milieuvergunning, om de eenvoudige reden dat de milieuvergunning onmiddellijk kan worden uitgevoerd zodra de stedenbouwkundige vergunning is verleend.

21. De door de verzoekende partijen aangehaalde geurhinder dient dan ook te worden gekwalificeerd als een moeilijk te herstellen ernstig nadeel.

IX. Korte debatten

Standpunt van de verzoekende partijen

22. De verzoekende partijen vragen dat hun beroep, wegens de kennelijke gegrondheid van de aangevoerde middelen, met toepassing van artikel 93 van het besluit van de Regent van 23 augustus 1948 tot regeling van de rechtspleging voor de afdeling administratie van de Raad van State (hierna : algemeen procedurereglement), zou worden beslecht door middel van een procedure met korte debatten.

Beoordeling

23. Het komt in wezen niet toe aan de verzoekende partijen om de toepassing van artikel 93 van het algemeen procedurereglement voor te stellen. Het initiatief daartoe is door de regelgever immers in handen van het auditoraat gelegd, onder controle van de voorzitter van de kamer.

Besluit

24. Er is voldaan aan de voorwaarden van artikel 17, § 2, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973. Bijgevolg dient te worden overgegaan tot de schorsing van de tenuitvoerlegging van het bestreden besluit.

BESLISSING

1. Het verzoek van de BVBA Marijo tot tussenkomst in het administratief kort geding wordt ingewilligd.

2. De Raad van State beveelt de schorsing van de tenuitvoerlegging van het besluit van de Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur van 17 april 2013 waarbij het beroep ingesteld tegen de beslissing van de deputatie van de provincie West-Vlaanderen van 4 oktober 2012, houdende het verlenen van de milieuvergunning aan de BVBA Marijo voor het veranderen van een varkenshouderij, gelegen aan de Waterstraat 6 te Langemark-Poelkapelle, en het verlenen op proef aan diezelfde exploitant van een vergunning voor een zogenaamde "Organic Rankine Cyclus", gedeeltelijk gegrond wordt verklaard, de beroepen beslissing wordt gewijzigd, de vergunning voor de ORC wordt geweigerd en de vergunning voor het veranderen van de varkenshouderij wordt verleend, zij het mits aanpassing van de bijzondere exploitatievoorwaarden.

3. Dit arrest dient bij uittreksel te worden bekendgemaakt op dezelfde wijze als het geschorste besluit.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van drie oktober tweeduizend dertien, door de Raad van State, VIIe kamer, samengesteld uit:

Eric Brewaeys,	staatsraad, waarnemend voorzitter,
bijgestaan door	
Bart Tettelin,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Bart Tettelin

Eric Brewaeys